

Inspel till Remissversionen för Regionala Utvecklings Strategin – Bästa livsplatsen 20135 från Lokalt Ledd Utveckling Halland

Angående remissversionen i sin helhet

Till en början vill vi tacka för möjligheten att ge remissvar på underlaget, som ska vara vårt gemensamma underlag inför framtiden. Vi vill **uppmuntra och tacka** för den **mycket goda ansatsen att vilja inkludera grupperingar** i så stor utsträckning som möjligt. Det är mycket bra att vi vill skapa en gemensam riktning där varje organisation ges förutsättningar och handlingsutrymme att bidra inom sina egna styrkeområden.

Vi vill även tacka för modet, det är visserligen lagstadgat, men ändå modigt att göra en strategi som ska hålla till 2035. När vi ser 15 år bakåt befann vi oss fortfarande i en tid utan smartphones. I digitaliseringens tidålder är det oerhört svårt att blicka 15 år framåt, ännu svårare blir det i en pågående pandemi.

Kanske är det därför, men vi uppfattar att det genomgående är det svårt att förstå i texten om det som beskrivs är hur Halland ser ut nu, eller om det är en vision över hur Halland ska se ut om 15 år. Oftast tycker vi att det liknar det en beskrivning av ett önsketillstånd hur vi skulle vilja att Halland skulle se ut idag. Vi uppfattar att utkastet inte i tillräcklig utsträckning har tagit hänsyn till de starka trender som pågår just nu, särskilt klimatförändringar och digitalisering, och såklart till pandemin och de trender som den utlöst, som exempelvis att vilja bo närmre naturen. Vi föreslår därför en översyn så att utkastet blir **mycket modigare och vassare i visionerna**.

Vi efterfrågar fler **begreppsdefinitioner**. Vi förstår att en Regional Utvecklingsstrategi ska vara "luftig" och möjliggöra tolkningar och ett arbete i femton år, men vi tror att det är viktigt att vi förstår samma saker under begrepp, som exempelvis: " *sammanhållet, motståndskraftigt och delaktigt Halland, likvärdiga uppväxtvillkor, gröna värden, att stå utanför samhällsutvecklingen*", *m.m.*

På sina ställen är språket något **otydligt**, vi utgår från att Region Halland går igenom det. Vi efterfrågar en större tydlighet som inte ger möjlighet till allt för många olika **tolkningar** om vad som egentligen menas.

Vi tror att **unga** kan inkluderas i strategin på ett tydligare sätt, särskilt även områden utöver skola och förskola. Det är exempelvis viktigt med ett rikt föreningsliv för att inkludera unga i samhället, och vi behöver **service till unga, exempelvis kollektivtrafik, fritidsgård och internet**, oavsett var de bor i samhället, **även på våra landsbygder**, för att de ska kunna ta del av de möjligheter som finns i Halland.

Sändlistan

Mycket bra att denna utökats att inkludera oss som landsbygdsaktörer, men även Bästa samverkansplatsen. Vi saknar andra instanser där ideell sektor förekommer och direkt sändning till föreningarna själva, exempelvis bildningsförbund, idrottsrörelse, Röda Korset m.m. Vi har inte svaret på frågan, men vill lyfta att det är viktigt att inte stoppa in organisationer i stuprör och i större helheter, då missas vissa organisationer som kanske har fler möjligheter än inom exempelvis "fritid och kultur". Exempelvis kontaktas idrottsrörelsen i första hand under "Kultur och fritids-frågor", men glöms ofta i andra frågor. Genom att se den enskilda organisationen i sin helhet tror vi att det blir möjligt att skapa fler samarbeten bortom revirtänk, som skrivs om i utkastet.

Åsikter direkt i textstycket angående remissversionen i sin helhet

Vi har åsikter direkt i texten som vi gärna vill påpeka nedan.

S. 1

Direkt efter ingressen står:

"År 2035 vill vi leva i ett mer sammanhållet, motståndskraftigt och delaktigt Halland – det vi omnämner som "Bästa livsplatsen"

sammanhållet, motståndskraftigt och delaktigt Halland:

Vi behöver mer tydlighet i vad som menas med dessa ord. Här skulle begreppsdefinitioner eller mer beskrivning passa bra.

S.2, andra stycket nedifrån avslutas med:

"...Ingen ska lämnas utanför utvecklingen och vi ska sträva efter att nå dem som är längst ifrån först."

Längst ifrån vad? Vem menar vi? Vi utgår i detta svar att vi talar om människor i socialt utsatta miljöer utanför arbetsmarknaden, alltså även exempelvis nyanlända, människor i missbruk, eller annat som gör att det är svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Vår åsikt är att vi ska sträva efter att nå alla. Ifall vi ska sträva efter att nå de som står längst ifrån tidigare, så utvecklar vi inte medelklass och de som är starka, som kan skapa intäkter till vårt samhälle. Vi kan bara bli bäst om vi blir bäst för alla. Vi ser en stor risk för att främlingsfientlighet kan främjas när upplevt fokus ligger på nyanlända, samtidigt som Halland har en landsbygdsbefolkning med minskande service och utvecklingsbehov. Vi tycker att vi ska ge alla invånare förutsättningar att bidra med sin egen förmåga. **Vi instämmer i att det är mycket viktigt att vi strävar efter att nå de som står längst bort, men inte först. Alla tillsammans.**

Sidan 3:

Vi uppskattar sammanfattningen:

"Likvärdiga uppväxtvillkor, ett utvecklande arbetsliv i balans och ett åldrande med bibehållen livskvalitet är det som ska möjliggöra för alla i Halland att skapa sig sin bästa livsplats. Hur och var i Halland vi än väljer att leva våra liv. Samtidigt ska regionen utvecklas så att det liv som levs här nu bidrar till att ge kommande generationer fortsatt möjlighet till ett gott liv."

Särskilt meningen **"Hur och var i Halland vi än väljer att leva våra liv"** uppskattar vi som bor och verkar på Hallands landsbygder.

Men vi undrar över **"Likvärdiga uppväxtvillkor"**: vad betyder det? Det är viktigt att vi är visionära, men det måste även vara tydligt vad målen är med just "likvärdiga uppväxtvillkor", något som vi, tyvärr, aldrig tro kan bli verklighet. Vi uppfattar egentligen att det bör vara **"likvärdiga förutsättningar för goda uppväxtvillkor"**, som beskrivs längre ner.

I textstycket

"I Halland ska alla människor ha möjligheten att vara delaktiga i samhället. De ska kunna bidra utifrån sina förutsättningar, oavsett kön, könsidentitet, sexuell läggning, ålder, funktionalitet, etnicitet, trosuppfattning, socioekonomi och utbildningsnivå. Ingen ska lämnas utanför."

Vi vill lägga till **"bostads- och verksamhetsort"** den texten, eftersom vi anser att **geografisk plats är en grund för diskriminering**.

I textstycket:

Likvärdiga uppväxtvillkor

Alla barn i Halland ska ha likvärdiga förutsättningar för goda uppväxtvillkor som stimulerar deras tidiga utveckling, inlärning och hälsa. Genom ett systematiskt barnrättsarbete för och tillsammans med barn och unga ska vi skapa en grogrund för livslångt lärande och utveckling.

Tidiga och samordnade insatser från samhället ska kompensera och jämna ut konsekvenserna av de olika förutsättningar som finns. Vi ska se till att barn och unga får bättre förutsättningar att göra medvetna val som inte begränsas av kön eller av socioekonomisk bakgrund.

Förklaras likvärdiga uppväxtvillkor inte helt. Vi uppfattar egentligen att **överskriften bör vara "likvärdiga förutsättningar för goda uppväxtvillkor"** ? Vi tror aldrig att vi kan få likvärdiga uppväxtvillkor, men det kanske är avsikten att vi ska sikta dithän?

Vi vill lägga till **bostadsort** i sista meningen så att det blir: " *Vi ska se till att barn och unga får bättre förutsättningar att göra medvetna val som inte begränsas av kön, **bostadsort** eller av socioekonomisk bakgrund.*"

Vi saknar här fokus på barn och ungas fritidsmiljöer och sociala sammanhang oavsett vilken plats deras föräldrar valt att bo. Möjligheter att skapa nätverk leder till bättre förutsättningar på arbetsmarknaden, bättre kollektivtrafik ger en rikare fritid som i sin tur ger våra unga möjlighet att utvecklas.

I textstycket:

Möjlighet till ett utvecklande arbetsliv i balans

En god och jämlik hälsa i befolkningen kommer innebära att så många som möjligt ska kunna bidra i arbetslivet, vara delaktiga i samhällsutvecklingen och forma sina egna liv.

Att ha en inkomst att försörja sig är en förutsättning för att kunna bidra och påverka sina livsval. Hallänningen har förutsättningar att utveckla de förmågor som krävs för ett arbetsliv som innebär att ständigt lära nytt. Vi kommer att sätta särskilt fokus på grupper i sårbara situationer, samt se till att det finns tillgänglig och behovsanpassad vård och omsorg.

Digitaliseringens möjligheter och personalens kunskaper och erfarenheter kommer tas tillvara

för att utveckla tillgängligheten för vården.

Hittar vi en del otydligheter.

Vi föreslår därför följande:

"En god och jämlik hälsa i befolkningen kommer att innebära att så många som möjligt kan bidra i arbetslivet, vara delaktiga i samhällsutvecklingen och forma sina egna liv.

Att ha en inkomst och att kunna försörja sig är en förutsättning för att kunna bidra och påverka sina livsval. Hallänningen har förutsättningar att utveckla de förmågor som krävs för att lyckas i ett arbetsliv under livslångt lärande. Vi kommer att sätta särskilt fokus för att stödja utvecklingen av dessa förmågor hos grupper i sårbara situationer, samt se till att det finns tillgänglig och behovsanpassad vård och omsorg för alla. Digitaliseringens möjligheter och personalens kunskaper och erfarenheter är viktiga hörnstenar för att utveckla tillgängligheten till vården, oavsett vem du är eller var du bor i Halland."

I denna text tror vi att innehållet är samma men tydligare, vi har lagt till den **geografiska aspekten** i sista meningen.

S. 4:

I textstycket:

En starkare karriärplats

Hallands roll som karriärplats kommer att stärkas, såväl i städer och tätorter som på våra landsbygder. Utanför städerna kommer platsutveckling och hållbar turism ge nya möjligheter till tillväxt och småskaligt entreprenörskap.

Samverkan och partnerskap inom och mellan aktörsgrupper gör oss flexibla och anpassningsbara, och vår historia av att bli starkare tillsammans är viktigare än någonsin.

Människors handlingskraft och hälsa stärks, vilket också stärker hela Hallands välmående och ekonomiska handlingsutrymme.

vill vi ändra i meningen: " Utanför städerna kommer platsutveckling och hållbar turism ge nya möjligheter till tillväxt och småskaligt entreprenörskap." till:

"Utanför städerna kommer **bl.a. digitalisering**, platsutveckling och hållbar turism ge nya möjligheter till **utveckling**, tillväxt och småskaligt entreprenörskap."

Under

Ett livs- och motståndskraftigt samhälle

saknar vi beskrivning av regional självförsörjning av mat och regionala matkedjor, liksom ökad odling i hemmen. Vi tror att motståndskraft även innebär att vara beredd i kristider. Det tror vi att vi är ifall fler människor har egen matodling och att vi försörjer vårt egen region med mat i så lång utsträckning som möjligt.

S 4-5

Under texten

Möjligheter för innovation och utforskaranda

Saknar vi digitaliseringen, och särskilt digitalisering i kombination med landsbygdernas utrymme och möjligheter till prisvärda boende som kan ge innovativa livsstiler, -företagande och sammanhang.

S. 5:

Ett inkluderande samhälle

Sista meningen

”- alla behövs och att det är viktigt att nå de som står längst ifrån samhällsutvecklingen först.”
Vem står längst ifrån samhällsutvecklingen? Varför ska dessa nås först, och med vad? Vi tycker att vi borde inte satsa på ett samhälle där alla nås.

Angående ”Gemensamt ramverk för Bästa livplatsen”

Det mesta övergripande har vi tagit upp i inledningen, här går vi mer i detalj runt vissa formuleringar. Men vi vill här uppmärksamma att det sätts väldigt stor fokus på den fysiska livsmiljön och arbetslivet. Vi vill gärna att det **sociala sammanhanget i människors livsmiljöer** lyfts starkare, exempelvis genom att inkludera föreningar liksom andra fritidssysselsättningar och möjliga sammanhang.

S. 8:

Här har vi fetmarkerat i nedanstående textstycke några saker som vi tycker bör formuleras om:

*” Viktiga förutsättningar för att vi ska kunna utveckla Bästa livsplatsen är att vi **klarar av** att lära om, **vågar** göra på nya sätt, vågar skapa nya samarbetsformer och **börjar** förstå oss själva och vår omvärld. Och det är lättare sagt än gjort, förändringar känns nästan alltid skrämmande. Men beteendeförändringar är en **avgörande faktor för att vi ska kunna nyttja***

våra goda förutsättningar och klara de miljömässiga och sociala påfrestningarna.

Eftersom de delvis är värderande, delvis otydliga.

I textstycket:

Vår region präglas av närhet, tillgänglighet och god livsmiljö

Var du än bor i Halland finns det en kommunhuvudort i närheten, även om det inte alltid är den egna kommunens huvudort. Detta ger oss möjligheten att knyta ihop stad och land på ett sammanhållet sätt, inte minst med hjälp av en utvecklad digitalisering.

Tack vare att det är enkelt att resa inom Halland och till närliggande arbetsmarknader utanför Halland blir regionen en sammanhängande helhet där det är lätt att förflytta sig utan att märka de administrativa gränserna vilket gynnar både den halländska och den sydvästsvenska utvecklingen.

Hallänningar upplever en relativt god folkhälsa, har en hög medellivslängd, upplever mindre stress än svensken i genomsnitt samt en högre grad av tillit och trygghet. Den höga förvärvsfrekvensen är sannolikt också en bidragande faktor till det goda välmåendet.

Instämmer vi inte med:

”Tack vare att det är enkelt att resa inom Halland och till närliggande arbetsmarknader utanför Halland blir regionen en sammanhängande helhet där det är lätt att förflytta sig utan att märka de administrativa gränserna vilket gynnar både den halländska och den sydvästsvenska utvecklingen.”.

Vi anser att detta stycke bör tas bort i sin helhet . Ifall Öresundstågen menas med detta stycke, så är det så det bör beskrivas. Vi anser inte att det är enkelt att förflytta sig inom Halland, särskilt inte över administrativa gränser i inlandet. Landsbygdsbor står delvis helt utan möjlighet att ta del av Hallands kollektivtrafik.

S.9

Under överskriften

Vår region är attraktiv och har förutsättningar för en hållbar tillväxt

Syns textstycket:

”Vi har även tydliga möjligheter till en fortsatt och hållbar tillväxt där t.ex. skogens betydelse för klimatet kommer att bli ett viktigt instrument i arbetet inom den globala koldioxidutmaningen, dels som koldioxidfälla, dels som råvara för hållbara och resurssnåla

material.”

Vi undrar, varför just skogen och endast skogen tas upp här? Vad hände med **lantbruk, fiske** och **andra gröna näringar**? När vi talar om skogen tror vi att **naturturism** kommer att få en ökad betydelse, och det bör i så fall benämnas här. Vi saknar också aspekten att **digitala lösningar kombinerat med naturnära boende** kan locka många olika entreprenörer att vilja bosätta sig och verka i Halland. Det blir knepigt när endast en näring nämns, det finns säkert fler som bör rymmas här.

Under

En stärkt, jämställd och jämlik sysselsättning som motor för välfärden

Vill vi även lägga till, att det är **nödvändigt med kollektivtrafik till och från Hallands inland** för att öppna upp den arbetsmarknad som finns i inlandet även för personer som valt att bosätta sig vid kusten. För att tillgängliggöra de arbeten som faktiskt finns, exempelvis i inlandets småskaliga industrier, är det viktigt med en fungerande kollektivtrafik, och vice versa.

Under

Skapa ett innovationsklimat som en förutsättning för hållbar samhällsomställning

Är det viktigt att infoga, att digitalisering förutsätter att **samtliga hushåll har tillgång till bredband**, även de som ligger på landsbygderna. Än är vi inte i mål med detta.

Under

Att ta itu med våra utmaningar

vill vi påpeka att vuxen utbildning endast nämns i hälso- och sjukvårdssammanhang och det är en viktig fråga för Halland om en som vuxen ska kunna göra karriärväxling eller behöver ny kunskap för att bli anställningsbar, oavsett bransch. Det skulle vara meningsfullt att tydliggöra detta i dokumentet.

S. 11

Under

Stärka en hållbar närmiljö och en attraktiv livsmiljö i hela Halland

Närheten mellan stad och landsbygd ger också en bra grund till att utveckla tjänster och produkter inom grön tillväxt och grön omställning.

Här vill vi tillägga *.”och digitaliseringen öppnar upp för många nya yrkesgrupper och företagare att bosätta sig på bästa livsplatsen i Hallands inland. Det gäller att skapa förutsättningar för att göra detta möjligt, främst genom tillgänglig service som kollektivtrafik, utbildning och omsorg.”*

Under:

Framja klimatomställning för en god livsmiljö och livskvalitet

”Genom satsningar på gröna värden stärks klimatanpassningsförmågan samtidigt som biologisk mångfald och folkhälsa och livskvalitet främjas. Vi måste lära oss att bruka våra naturresurser utan att förbruka dem.”

Här är det för otydligt vad ”gröna värden” innebär. Dessutom undrar vi om vi måste *lära oss*, (Vi måste lära oss att bruka våra naturresurser utan att förbruka dem.) eller om det snarare är så att: ”Vi ska bruka våra naturresurser utan att förbruka dem.” Att bygga på jordbruksmark är att förbruka den.

S.12

De satsningar vi gör ska präglas av helhetstänk

Här nämns skogen och lantbruket på ett inte helt sammanhängande vis. I övrigt omtalas endast kollektiva nyttor, emedan skogsbruket och lantbruket ju till stor del är en privat näring. Detta gör att stycket upplevs något rörigt och otydligt.

I vilket fall som helst, vill vi på detta ställe påtala att det är viktigt med helhetstänk runt våra landsbygder. Ifall vi vill att hela Halland ska vara den bästa livsplatsen, så behöver vi investera i service på landsbygdsena. Enligt en undersökning från ELARD i somras¹ är de mest värderade servicen vård och omsorg, barnomsorg, skola, anslutning och transport.

Vi tror att det är viktigt att även inkludera i skriften helhetstänk runt Hallands styrka i att vara ett levande matlän. Ifall vi vill arbeta med mat odling och korta leveranskedjor så behöver vi ha möjlighet att utbilda de yrkeskategorier som ingår där, även lantbruket. Vi behöver även samhällsplanera utifrån ett helhetsperspektiv – och då kan vi inte planera för att bygga på jordbruksmark som är grunden till vår styrka att vara ett matlän. För oss är hållbar tillväxt och samhällsutveckling att prioritera det som redan finns.

¹ <http://www.lokalutvecklingsverige.se/ny-rapport-sammanfattning-av-makroundersokningen-vilken-framtid-vill-du-ha-pa-din-landsbygd/>

S. 13

På S. 13 skrivs om tillit. Vi skulle vilja ställa frågan om tilliten också är färgad av platsen där vi bor? Om det saknas service, är tilliten då generellt lägre? Vi tror det. Det skulle vara intressant att undersöka.

I texten

Verka för en god, jämställd och jämlik folkhälsa i Halland

Människors möjlighet att bidra i samhällsutvecklingen ska inte begränsas av funktionsförmåga eller i vilket skede i livet de befinner sig i.

Här vill vi tillägga att platsen medborgarna bor på inte ska begränsa möjligheten att bidra i samhällsutvecklingen.

I texten:

Ta oss an arbetet tillsammans

Den enda vägen till "Halland - Bästa livsplatsen" är den som bygger på ett gemensamt arbete. Det betyder nya arbetssätt och ett partnerskap i ögonhöjd där alla samhällets aktörer, en samlad aktörskraft, har ett handlingsutrymme att bidra till den halländska utvecklingen.

De komplexa samhällsutmaningar som följer i den allt snabbare utvecklingens spår kan bara formuleras och åtgärder definieras tillsammans med de som är berörda. Detta ställer krav på en myndighetsutövning som bygger på ett aktivt medskapande med invånarna.

Här vill vi tillägga: "Flernivåstyre i praktiken är viktigt att arbeta med."

Angående "Tillvägagångssätt för hållbar och handlingskraftig regional utveckling i Halland"

S. 15

Vad betyder "stå utanför samhällsutvecklingen"? Detta upprepas genom hela dokumentet.

I texten:

Anpassa ekonomiska resurser efter olika behov

Vi behöver säkerställa att finanserna förelas så att behoven som är störst nås av de ekonomiska prioriteringarna. Den ekonomiska tillväxten är nödvändig för bibehållet välstånd och kräver ett förändrat synsätt när det gäller sambanden mellan ekonomisk tillväxt och välfärd. Att nå de som står längst ifrån utvecklingen behöver spegla hur vi prioriterar finanserna och möjliggör för fler att bli självförsörjande för att bidra till vårt gemensamma välstånd.

Förstår vi inte vad som menas.

Vem bestämmer vilka som är de "behoven som är störst"?

Vilka förändrade synsätt behövs i meningen: "Den ekonomiska tillväxten är nödvändig för bibehållet välstånd och kräver ett förändrat synsätt när det gäller sambanden mellan ekonomisk tillväxt och välfärd."?

Vem är det vi menar i detta sammanhang: "Att nå de som står längst ifrån utvecklingen behöver spegla hur vi prioriterar finanserna och möjliggör för fler att bli självförsörjande för att bidra till vårt gemensamma välstånd."

Vi vill i detta avsnitt påpeka, att mot inlandet är behoven större än ute vid kusten och det är viktigt att se till att grundläggande service utvecklas och bibehålls i dessa områden för att fortsätta utveckla landsbygderna i Halland.

Till sist vill vi tacka för möjligheten att få lämna input, det är inte en självklarhet med en så deltagande process som vi har i Halland. Vi ser fram emot att fortsätta samarbetet om och med vår gemensamma RUS!

Med vänliga hälsningar,

Styrelsen i Lokalt Ledd Utveckling Halland

Enligt beslut 26.11.2020

Genom

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Marion Eckardt".

Marion Eckardt

Verksamhetsledare